Барыы дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САХА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл ааттыныы 15 нүүрүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 22 (6158) | 1985 сыл. Олунньу 18 күнэ ОПТУОРУННЬУК | Сыната 3 харчы.

ОРДУК КИМЭЭЬИННЭЭХТИК, КӨДЬҮҮСТЭЭХТИК

Нарын историктэр үөрүүлүбүттүк сурулаабыт кэрэ-бэлэх даталара баһыччаар 1985 сыл, пятилетка түмүктэһиитинэн [illegible] идеологическай уонна [illegible] ньымалай, ордук [illegible] эрдэбит.

Бэйиэт пропагандыбытын маассаҕа ордук тиийбэтэх онтон туһугар, кими кө хобоонун, формаҕын уонна ньымаларын [illegible] кэбиэр уонна [illegible] туһунан ССКП КК Генеральнай секретаря К. У. Черненко баһыччаан эпиэта. Партийнай, комсомольскай уонна экономическай үөрэх оскуолаларын пропагандистара бодоруһуулаах үлэ стиилин тупсарыыта, сыл, пятилетка былаанларын толоруута үлэһиттэри түмэ тардыыта, кииннэр айар активнностарын үрдэтиитэ туһааннаахтаах.

ССКП Киин Комитетын бас ыйынньаҕы (1983 с.) Пленумун уураахынан салайтаран партийнай комитеттар иитэр үлэ баар кэмин систематык ааҕыллыахтаах. «Чурапчы», «Мүгүдэй» совхоздардаах партийнай тэриллэлэр бу өттүлэрин, чопчу сыаллаах-соруктаах үөлэнньэлэр. Пропагандист М. Д. Кроминова истээччиларга рефераттары суруйтарар, Е. А. Сидорова, Д. П. Чемобутова [illegible] ыытар ньымаларын холобур оҥоторуохха сөп. Партия нарын кинигэр туруорбут былыр-иэдэс кэм кэтэхтэнньит матырыйаалынан, сэрьэнэн уонна ураатыгынан үөлэнэргэ сорудаах туда үлэһиттэри түмүүгэ пропагандистар үөлэһэхтээстэрэ эбэх. Үлэ коллективтарын уонна бригадаларын рабочайдар 1985 сылларыгар социалистическай эбэҕэлэлистибэлэргэ бу үчүөттаннар. Пропагандистар хас бригадаҕа истээччиттэн сиэ ордоор, эбэҕэлэлистибэ туолуутун хонтуруолуур уонна сөрөх кэрдиигэр эбэҕэлэлистээхтэр. К. У. Черненко «Сайдыылаах социалыстаах кордобуулэрин таһымнаах» диэн ыстатыйатын советскай нарын сүгүн сэнэрэниэн кэрдиэ. Бу сурук ыйаанылаах үлэҕэ ыытыллыр күүһэ улахан. Политическай, экономическай уонна идеологическай үөрэхтээһин оскуолалара бу ыстатыйаны киэҥник ырытан үөрэтиэхтэхтэр. Болҕомтоно хас бөлүүгэ үлэһит коммунистическай үлэ кэмин хамсаһыныгар ыытыллыахтар, үлэ бастыҥ опытарын ааҕыах кыаллыҥа, үлэһиттэр общественнай активностарын өрө көтөрүүгэ уурулуоохтаах.

ССКП райкомун ыҥырыы үөрэхтээһин методическай холбоһук ыытыллыр бөрөбөрдүкэлэрэ партийнай, комсомольскай, экономическай үөрэх оскуолаларын занятиеларын ыытыыта итэҕэстэр баалларын көрдөҕүн. Пропагандистар айар былаанларын ыытыахтаах оҥоһуллар. Маныаха хаан баллыыһа пропагандыаһа А. И. Перфилов опытын туһаныахха сөп. Афанасий Иннокентьевич былаанын хас бөлүүн истээччитин биилэтин таһымын, интэриэһин уонна уолтун учуоттаан оҥостор, хас бөлүүн үлэһит сыаллаах-соруктаах буоларын сиэтиһэр.

Иннинэн, истээччилэри үөрэтиэ үөрэтин, знаниелары бодоруһуу тардар тыына чочуулубут тутуулаахтык ыытыы кыаллыбат. Хас бөлүүн пропагандист истээччитин ыччат билиэхтээх, кими олоҕун-дьаһарын дьаһанныыгар, үлэтигэр сыҥааныгар чопчу өйдөбүлэрдээх буолуутун систэһиэхтээх. Ол туһуттан айар былаанна бу чопчу нуун быһыытынан киллэриллиэхтээх. Производствоны тэрийии, үлэ өнөрүмүөтүн үрдэтии, сатаны, баҕаны олохха киллэрии кытта быстыспат ситиһиэхтэх. Орой оонньуут Бүтүн Советтары социалистическай куттаһыыта бастаан ССКП КК, СССР Верховнай Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС Киин Комитетын хоһоруллар сылдьар Кыйыл знаматыын наградаламмыттар ситиһиилээх үлэнэн эпиэттэриэ үлэһиттэри кыахтыыллар пропагандистар барыа кыаллары өнөрөөхтэхтэр. Ити туһуттан үөрэтии активный формаларын—рефераттары суруйтарыллыы, социалистическай обязательстволарын комуоҥаһиннэрии, кинигини практикалыахха, политическай, экономическай үөрэхтээһин оскуолаларын истээччиларин общественнай-политическай аттестаттааллыбыт үрдүк таһымнаахтыы ыытыахха. Сурук болҕомтоно үөрэтиллэр программаны хаабыта сүөх толоруута, занятиелар ыытыллар графиктарын тутуһуута уурулуохха. Бу өттүнэн ыраахха үгүстэр кэдэбөрдэ эпиэттэриллэр үлэлиллэр. Онтон «Сельхозхимия» холбоһуун (пропагандист М. П. Павлов), «МыйдаарааҺы» совхозтаабы политическай үөрэхтээһин оскуолалара ситэтэ суох үлэлиллэр.

Бу күннэргэ Якутскай, Нерюнгри куораттар уонна Уус-Алдан ойуонун партийнай Заболоцкай аатынан совхозуун пропагандистарын республиканы барыы пропагандистарыгар мөҥүрүйэлэрин дьүүллэһии кэмнэнэ ыытыллар. Дьүүллэһиҥҥи Субуруускай аатынан уонна Эрилик Эристиин аатынан совхозтар пропагандистара ордук дэлэйбэккэр, үрдүк таһымнаахтык ыытыллар, сөҕүү кэрдиилэр баалларэллэр.

Үлэһиттэри чуолаан ыччаты, сөҕөр-майгы өттүнэн бөҕө туруктаах, үлэҕэ дьулуурдаах гына кистиигэ бэйиэ пропагандистарбыт ардыгар суоҕу өнөрөллөр. Ол эрдэҥи үөрэтии өссө тиийимтиэ, көдьүүстээх буоларын ааҕыллар сиэ ньымалары өссө киэҥник оҥохтуохха.

Пропаганда уонна агитация өссө кинээһиннэрэх уонна тиийимтиэ буоларын ааҕыллар бэриллэр информациялар ордук сүүрэ буолуулларын ситиһиэхтэ, бэйэ билиитин үлэһиттэр барыа мунаарар ыйытыыларыгар, интэриэһиргиир боппуруостарыгар эпиэттиир курдук гына хаҥатыныахха. Идеологическай фронт бэйэ бөҕэ итэҕэлэах буолуутун, профессиональнай баалын, билии сөптөох таһымын эрдэйэр. Пропагандистар үлэһит чаастаах ити хаачыстыбалара ситиигэ, баар итэҕэстэри туораттыыга сүүрү кыһаныныллаллар, билиилэрин туһанайыахтыахтар.

Чиэһи, албан ааты —үлэнэн

1984 сылга ойуон рекордсмена Николай Николаевич ДЕМЬЯНОВ

Бу «Чурапчы» совхоз Арылаахтааҕы отделениэтын сүөһүтэ ойуонтан бастакынан сүөһүнү интенсивнай толоһуутуттан идэтийбэтэ.

Бастакы, 1981 сылааҕы, үлэ түмүтэ сөхэй эбэ. Иччат сүөһүнү хас биирдиилэрин 313-түү кг толоһуннута. Калин Мэнэ-Хаҥалас ойуонун Байкалов аатынан совхозун опытын үөрэтэн, олохтоох кордоруу сыыйа үрдээбэтэ. Аастыт сылга 40 бөрөскүнү эгиирэппэккэ нитон, хас биирдиилэрин 254-түү кг толоһуннута, государствоҕа орто ыраахтааннара 402-лаах кг сүөһүлэр туттарыллыыбыттара, 100 быраһыан надбавкаҕа барбыттара. Итиннэ совхоз 28 тыс. солк. ыраас барсы ылла, оттон ойуонтан интенсивнай уотуурга күрбүт 1,5 сыыстаах тыһыынчаттан хас биирдиилэрэ 350-400 кг тэтүүлэриэгэр баттыы опыт көрдөрүлүннэ.

Холобур буолаллар

«СЕЛЬХОЗХИМИЯ» холбоһуна шоферлар И. И. Порядин, А. С. Миронов итиннэ Т. П. Карсанаев бастыҥ механизаторлар ахсаннарыгар киирэллэр. Кинилэр бөҕө идэлэриттэн маадыы үрдүк оҥорутуолаах үлэҕэ көҥүлүүллэр.

Чулуу механизаторлар аастыт сылы сиэтиһиилээхтик түмүктээбиттэрэ. Оттон патыаатка бу түмүктэһиннэрэх сылын эмиэ үчүгэйдик саҕалаатылар: тохсунньута туһаммыттан 24960-21710-14735 тонна-км иэдэс үлэни толоруннулар сорудахтарын аҥаа аҕардылар.

Итиннэ быыбардары көрсө мылыллыбыт үрдүк эбэҕэлэлистибэни толоруу туһугар биэс тэрим ыытыллыннар.

Е. КОРКИН.

ИСТИҢ КӨРСҮҺҮҮЛЭР

ХАПАХСЫТ. Саха АССР Верховнай Советын быыбарыгар 127 №-дээх Хонтоҕотоойу быыбарыыр текуруукка депутаткка кандидатынан регистрацияламмыт Эрилик Эристиин аатынан совхоз Халаардаары отделениэтин «ЫБСЛКС 60 сылын» фермаатын старшай маанытынытта М. Е. Ефимованы кытта көрсүһүүгэ анаммыт быыбардаачыстар нуоҥньахтарыгар итэҕэлээх кэпи Д. К. Андреева депутаткка кандидат олоҕун, үлэтин туһунан сиҥнэрэ тэпсэтэ.

—Мария Егоровна уһуор үлэһит диэн бастаан бөҕө чулуу представителэ, кини салайар коллектива республикаҕа, ойуонтан бастыҥнар ахсаннарыгар сылдьар,—диэн саҕалаата бойотун этэнтэн быыбардаачыстар В. Е. Федоров. Итиннэ салгыы ыраатар М. Е. Осипова кэпи уоскуур быыбардаачыстарга, бөҕө кэпи курдук, буолаастыыларыгар ыгырда. Нуоҥньахха тыл эпиэттэр кэбиниэк ветеринарын советын председателэ В. П. Петров, совхоз партийнай секретаря И. С. Дмитриев уо. д. а. депутаткка кандидатынан саамай соҕотоох кэпи турсуоруллуутун баалаатыылар уонна бойоларын сорудахтарын биэрдилэр.

Е. ПЕТРОВ.

ХОНТОҔОО. Ойуонноохтааҕы Совекка 32 уонна 33 №-дээх быыбардыыр участокторга депутаткка кандидаттар С. П. Макаровы уонна А. К. Софроновы кытта көрсүһүүгэ сельский Культура дьиэтигэр эбэх кэпи мунньуннар.

Мунньаҕы кылгас кириэс тыынынан Эрилик Эристиин аатынан совхоз парткомун секретаря И. С. Дмитриев аста. Депутаткка кандидаттар итэҕэлээх дьоннорго П. И. Иннокентьев уонна П. К. Аргунов, С. П. Макаров уонна А. К. Софронов олохтоох, үлэлэрин туһунан сиҥнэлин кэпсэтиилэр уонна норуот бастыҥ представителлэрин кэпи, бөҕө кэпи курдук, куоластыырга ыгырдылар.

Мунньаҕа тыл эпиэт рабочай Д. С. Миронов, интернат сабиэдиэссэйэ Н. И. Дьяконов, электроснабженец И. Г. Федоров, детсад сабиэдиэссэйэ Г. И. Дьячковская, Дорожнаяэ эргиэн предприятиетын директора И. Г. Нестерев уо. д. а. депутаткка кандидаттарга наказтарыа биэрдилэр уонна быыбардары үрдүк тэрээһиннэхтик, үлэҕэ ситиһиилэрдээх көрсүөх ыгырдылар.

Н. БАРАШКОВ.

МЫЙДАҺААҺЫ. Ойуонноохтааҕы Совекка туһаммыах участокторга быыбардаачыстарга депутаткка кандидаттарын Социалистическай Үлэ Героя Роман Иннокентьевич Константиновы уонна продаттаах Варвара Васильевна Игнатьеваны кытта көрсүүлэр. Быыбардаачыстар А. В. Сибирякова, М. М. Ядрихинскай, А. Т. Дидаева, Н. И. Саввин, депутаткка кандидаттарынан достойнай дьон турбуттарын баалаатылар, АТС-ны үлэҕэ киллэриигэ, телевидение биэриилэрин ыраах хаачыстыбатын туоруоруоҕа, эргиэн тэриллэриэн базаларын бэлэмнэтиигэ этиилэри киллэрдилэр.

Депутаткка кандидаттар, үрдүк итэҕэл иннин махтанан туран, оны толоруута барыа күүстүүтүн туруохпут диэн эрдэннардылар.

А. ЗАХАРОВ.

ҮРДҮК АККА ДЬҮӨРЭЛЭЭХТИК

Коммунистическай партия сирдьыта В. И. Ленин биһиги партиябыт чилиэнин аатын уонна суолтатын үрдүктэн үрдүктүк тутарга кыһаныах туһугунан диэн бэлиитэбэтэрэ. Итэ хас биирдии коммунуоска булгуччуулаах кордьбуһуна буолар.

Биһиги партиябыт коммунистар үрдүк идейностарыгынан, ыччатыстарынан күүстээх. Ол иһин партия кэккэтигэр политическай, деловой уонна майгынастыгынан өттүнэн чиппат-хоппут, сайдыылаах, чиэһинэй, үтүө суобастаахтык үлэлиир дьоннор ыытыллаллар. Партийнай тэриллэлэр, ССКП Устаабын кордьбуһуларынан салайтаран, партийнай кыраайчыларын кичэйэн сүүрүннүүллэр.

Коммунистар үлэ ветераннара ССКП кэккэтигэр 50 сылы эмиэктээх Е. А. Макаров, Социалистическай Үлэ Героя Р. И. Константинов, Ленин ордена кавалера С. Г. Кривошапкин, Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Ф. Е. Софронов үүнэр колуоннаах питиигэ дьоһуннаах холобуру кордьбуллар. Врач М. И. Ерколова, бухгалтер А. В. Гуляева үйэ сылларгa партийнай тэриллэлэр секретардарынан үлэлээтилэр. Кинилэр партийнай сорудахтары толоруурга үрдүк ирдэбиллээхтик сыйыханнаһаллара өйдөр коммунистарга үтүөкэн холобуруйа буолар.

Аастыт сылга ССКП чилиэнигэр уонна чилиэнигэ кандидаттарыгар кандибиттэр ортолорутаа Эрилик Эристиин аатынан совхозтан Н. И. Неустроев, «Мыыдаҥаайы» совхозтан Е. Н. Белошобская, Субуруускай аатынан совхозтан Є. И. Седалищева курдук бастыы ыччаттар бааллар. Кинилэр барыа—үлэҥэ дьоҕурдаах, олохко активнай позициялаах эйдэр дьоннор. Хаба бадаарар участаакка, производство эпиэтээх салаалларыгар таһаарымыылаахтык үлэлиир тэлэру ылыахтаахтар.

ССКП райкома өйдөр коммунистары эпиэтээх участаактарга аттаран туруоруурга утумнаахтык үлэлиир. Ол курдук, уруккута автомеханик өйдөр коммунист И. И. Попов «Мугудай» совхоз Бахсыталары отделениетыгар управляющайынан ыытаһаллыбыта. Ыанныыксыт ССКП чилиэнигэр кандидат В. В. Смирников Толой Дириҥэр бригадыыринэн аналга, А. И. Адамов эрэнэн предприятиетын директорыттан райпо бырабыылаанньатын председателэ ыытыллыбыта үчүгэй хорошо.

Эйдэр коммунистар норуот кыайыгынан-хотунан салаалларыгар үрдүк ыччаттаах үлэлиилэр. Субуруускай аатынан совхоз бүлүүтэ С. И. Захаров аастыт сылтан кэлэр пятилиетка суотуттар үлэлиир. ССКП чилиэнигэр кандидат Е. К. Попова—«Мыыдаҥаайы» совхоз баһыгын үлэлээх. «Сардаана» комсомольскай-молодеждаа фермаҕа старшайа. Коллектив аастыт сылга хас биирдии оҕуруоттан кыахтааҕы үүнү ыаһыыта 2000-лаах сүрбэннэн аһаан түстэ. Эйдэр коммунист, ЫБСЛКС обкомун уонна райкомун чилиэнэ Л. И. Аммосова производствоны бириҥчэ салайсар. ССКП чилиэнигэр кандидаттар, ЫБСЛКС райкомун чилиэнэлэрэ Михаил Михайлов Одьулуун отделениетыгар бригадыыринэн, Владимир Мордовскай эмиэ бу отделениеҕа автомеханигынан үлэлиилэр. Итэ курдук үтүктэр партия итэҕэйбит дуоһуйастарыгар үтүө суобастаахтык үлэлээһиннэрэ биһиги ыччат дьулуурун туһунан ыйбэри этэр.

Ойдөр экономиканы уонна культураны салгыы сайыннарыыга, үрдүкү партийнай тэриллэлэр утаахтарын олохтоох производство эйдэр коммунистар үлэлэрэ үрдүк сыйыһынан үтүө холобурун аскы кордьбуллаллар, ыччаты коммунистическай иннигэ ылынарын таһынналлаллар, ыытыллыбыт.

«Бүтүн көрүнүүлүү суобастаах критериийынан коммунист хайдах үлэлиирэ уонна хайдах тутуу-хаана сылдьарэ эрэ буолбакка, ону аҥаа кэнниттэн көрүүлүүлүү, активнайдык итэҕэйдэрэ утарыта «сэхэ» дьаһа, дьыала хурдуун уонсай туһарыыны ситиһэрэ эмиэ буолар» диэн ССКП КК Генеральнай секретара, СССР Верховнай Советын Президиумун Председателэ К. У. Черненко ыйыытын байыгы ойдөөммут хас биирдии коммунисҕа дьаныктык ойдуур.

И. КАНДИНСКАЙ,
ССКП райкомун партийнай комиссиятын председателэ.

ПАРТИЙНАЙ ҮЭДЭХ

БАРЫТА ДЬОН ДОРУОБУЙАТЫН ТУҺУГАР

Эмп үлэһиттэрин сүбэ мунньаҕыттан

Дакылаатыт ойдөөн кылаабынай эрааһа В. А. Стручков наһилиэннэьэни эмиэнэ хааччыйыыта аастыт сыллаахха ыытыллыбыт үлэлэр түмүктэрин сиһилии ырытта, саҥа соруктары туруорда.

СИТИҺИЛЭР. Наһилиэннэьэ ыалдьыытын, ыарыылар тарбаныыларын сэрэтии, диспансеризацияланыы кэҥэтиллиитэ, онтубуллар кэмэ кэмэйэ улаатта. Совхоз рабочайдарын медицинскэй хааччыйыыны Дириҥнээри, Хайахсыттаары, Хатылыыттааҕы участковай балыыһалар коллективтэрэ ордук үчүгэйдик тэрийдилэр. Ойдөөр ыалдьыылара аччатылыыта. Дьахталлар 96,2 бырыыһыантара ойдөөн кининнэрэ уонна Дириҥнээри участковай балыыһалар аналдаах отделениелэригэр өдөлөөлөрө ситиһиллиитэ, ыарахаттык өдөлөнүү ахсаана арыйатылыыта. Наһилиэннэьэни стационарнай помощь хааччыйыыга көрүүлүбүт куойкалар Аммаҥаары, Алаҕардаары уонна Дириҥнээри участковай балыыһалар, киин балыыһа терапевтическай уонна хирургическай отделениелэрэ ордук кэҕьуустээхтик туһаныллар. Рентгенкабинет, лаборатория кыахталара улаатыннарылыннылар, киин балыыһаҕа 508 операция онтубулунна.

Эмтиир-сэрэтэр үлэни туспарыыга социалистическай куоталаһыы улахан төһүүнэн буолла. Аастыт сыл түмүгүнэн Аммаҥаары участковай балыыһа (кылаабынай врач Е. К. Тихонова, профком председателэ А. Е. Толстякова), киин балыыһа хирургическай отделениета (сэбиэдиссэй Г. Н. Алексеев, профорг Л. Г. Семенова), терапевтическай кабинет (врач Е. В. Толстоухова) уонна Болгоготоотоо фельдшерскэй-акушерскай пуун (сэбиэдиссэй Л. Е. Бубякина) кыайыылаахтарынан тахыстылар.

ИТЭҔЭСТЭР. Наһилиэннэьэни рэтэр көрүүнэн хабыы эссо кердьбүлгэ эпиэтээтэбит. Биллиэктэр сдохтоохторун доруобуйаларын көрүү ыксаллаахтык ыытыллар буолан хаачыстыбата мөлтөх, түмүгэ миэстэтигэр кэпсэтиигэ туруоруллубат. Сылаанга, Кытаанахха, Соловьевка, Одьулуунҥа совхоз рабочайдарын медицинскэй хааччыйыы мөлтөх, кодьуүөн кыра: рабочайдар ыалдьан үлэлиир дьоҕурдарын сүтэриилэрэ элбэх, ыанныллар үүт хаачыстыбата туспсүбат.

Оҥо учреждениелэрин, үөрэнээччилэрэ эмиэнэ хааччыйыы доруобуйаларын кэтэн көрүү оскуола реформатын кордьбулуугэр эпиэтээтэбит. Ыйыллыбыт итэҕэстэри туоратыы бытаан, мөлтөх доруобуйалаах оҕолору диспансеризациялааһын кодьуүөн кыра.

Наһилиэннэьэ неврапатолог, лор уонна стоматолог врачтар оҕолоруннан ситэтэ суох туһанар. Бу улахан өттө кадр тиэйбэтинэн, үлэлиир усулуобуйа мөлтөҕүнэн быһаарыллар.

Аастыт сыллаахха 87 тыһ. сом. капитальнай өрөмөөн ыытыллыбыта эрдэҥи үлэлиир усулуобуйа туспарыллыбата. Амбулатория хаанык да кордьбулгэ эпиэтээтэбэт диэрэ-уонна үлэлиир. Совхозтар салаалларыгар райсовет XVII ыытарылыахтааҕын сессиятын уураахтарын толоруурга суолта биэрбэтилэр.

Үлэ дьиссиплиинэтин бөдөргөтүүгэ туһаайыллыбыт үчүгэй сайдыылаахтар чиҥэтиллибэтилэр. Общественнай тэриллэлэр активностара намыһах.

х х х

—Ыалдьыбыттыгар капиталлаай өрөмөөн ыытыллыа уонна амбулаторияҕа ыаан эбии дьиэ бүлүллан үлэлиир усулуобуйа балачча тубуста,—диэтэ дакылааты дьуулаһааччы бастакынан тыл ылбыт Сылаанг участковай балыыһатын кылаабынай врача Л. Д. Савцева. Итиннэ салгыы ыраатар диэтэлэй пуун аһылыбытын, бөдөр медсестраны клиническай аналитары оҥоторго үөрэттэрбиттэрин, фрэзоаппараттары булуннан эмтэһиннэрэ туһанан ыраахтарын туһунан кэпсээтэ. Түмүгэр Л. Д. Савцева ойдөөнгө бөдөр кининнэрэн туһаныллар үп суотуттар кэлэн 10-та сылга Сылаан балыыһатыгар хаанык да инвентарь атылаһыллыбатарын сыалта уонна үп коробго туруоруста.

Коллектив үлэҕэ ситиһиилэрэ профком иитэр үлэтин кытта быһаччы сибээстээбин туһунан Анна участковай балыыһатын кылаабынай врача Е. К. Тихонова эттэ. Ол курдук, коллектив хас биирдии чилиэнэ туспах эйэҕэстэлистибэтин толорорбут, медсестраларга «Идеалынан бастыҥ» конкурс ыытыллыбыт, үлэ ветераннарын, бастыҥ үлэһиттэрин чиҥэтиэхтэрин биэрдэрдэрин тэрийбиттэр. Эмчиттэр совхоз производствотыгар утумнаахтык комсомолдаллар: ыанныыксыттары солбуйаллар, шефтээх «Юбилейнай» фермаларыгар лекциялары аҕаллар, күрэхтэһиилэри тэрийэллэр, библиотеҥка мунньан бэлэхтэрбиттэр, сайыным оттуллар. Итиннэ салгыы Е. К. Тихонова участаак ойдөөн киниттэн ыраахтан учуоттаан анал транспортынан хааччыйарга, оҕо санаторийыгар капитальнай өрөмөөнү ыытыарга, ыанныык, таҥас суйар дьиэ тутыарга туруоруста.

Хайахсыкка сүөгүйүттэри эмиэнэ хааччыйыыга элбэх үлэ ыытыллар. Ыанныыксыттарга санитехминимумҥа цикларынан лекциялар аҕыллыаллар, хас ферма ахсын санитарнай активнайдыктар, эмчиттэр сүөгүйүт күүгэр активнайдык ыытталлар, санитарнай-гигиеническай ирдэбил сөптөөхтүк туруорулларын, санитарнай-сырдатар үлэни утуннаахтык ыытыллыа, санитарнай-гигиеническай ирдэбил сөптөөхтүк туруорулларын

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ КҮОТАЛАҺЫЫ

АНАЛЛААК ТАМААРЫЫ № 2

Эбэһээтэлистибэ туолуутун бэрэбиэркэлиибит

БАЧЫЫМ ДЬЫАЛАНАН ЧИҢЭТИЛЛЭР

Биллэрии курдук, «Чурапчы» совхоз Кылаҥкытаарыгар отделениетыгар механизаторлар кыстык устата 14916 үсүлүөбүнэй эталонный гектардаах үлэни толоررго сорук ыланнан орөйуонча ыытарыы таһааран туралларын.

Биилэрии аҥаардыгар 8308 үсүлүөбүнэй эталонный гектары оҥорбуттар. Отуннуу 5 күнүгэр диэри «таҥыннай ыаллар» «тиэлиэ» фермалар кыбыыларыгар кыстыыр оттоно 1550 тонна, «ыччат» киллэриллиэ. Механизаторлар осеннэ Сылаҥ отделениетыгар комсомолстуулар. Аҥардас Улахан Күөл бригаадатыгар 160 тонна оту тиэйдилэр. Коммунальнай онгоцон туһаныаччыларга 600, ол иҥэр эйэлээхтэргэ анаан 200, кубометр оттук мас иккиэн ыйынан урутаан киллэриллиэ. Баҥыыларга кулун тутар 25 күнүгэр диэри 1850 тонна органическай уоҕурдуу киллэриллиэхтээбиттэн 760 тоннаны толорулуна. 150 гектарга хаар чиҥэтиллиэ.

Ыкырыылаахтар мантан саас аны тутуу маҥын тиэйиэ туруохтаахтар.

Кохтоох пуоталаҥыыга коммунист И. И. Коркин салайар туорт киһилээх механизаторлардан колонната (трактористар Ф. Д. Барашков, Е. Н. Миронов уонна К. Д. Барашков) иннинэ күүгэнэ иһор. ДТ-75 тракторынан И. В. Парфенов оттук маҥы таҥыыга былаанын 120 бырыһыан, М. М. Новгородов 210 бырыһыан толороннор хойобурга сылдьыбыттар.

С. СМИРНИКОВА.

Сэмэнкэ: механизаторлар (хаҥастан) И. П. Пономарев, П. Д. Барашков, И. И. Коркин уонна Н. Д. Барашков.

П. Оконешников фотота.

ҮРДҮК ЫАМ МААСТАРДАРА

ФЕРМАЛАР

Бастакы колонкаҕа—кыстык туорт ыйыгар хас биирдии фуражнай ынахтан үүтү ыаҥын, иккискэ—ол иҥэр тохсунньуга (кг)

ИККИ АҤАР ТЫҢЫЫНЧАЛААХТАР		
Зрилин Эристиин аатынан совхозтан		
«ЫБСЛКС 60 сыла»	370	90
Карл Маркс аатынан совхозтан		
«Эрчим»	357	76
«Мугудай» совхозтан		
«Маяк»	303	59
Лыбытах к/х	408	81
Уу Орустаах	380	139
«Мыҥдаҕаайы» совхозтан		
«Сардаана»	410	87
ИККИ ТЫҢЫЫНЧАЛААХТАР		
Зрилин Эристиин аатынан совхозтан		
Куунума	428	93
«Сырхыс»	338	58
«ЫБСЛКС 50 сыла»	384	69
«Дьулуур»	291	57
Карл Маркс аатынан совхозтан		
Уроох Күөрэ	436	75
Бууда Күөл	357	59
«Мугудай» совхоз		
«Бустук»	281	30
«Чурапчы» совхозтан		
«Эрчим»	325	38
«Молодежный»	280	42
Субуруусний аатынан совхозтан		
Сугулаан	387	79
«Эрчим»	257	46
«Мыҥдаҕаайы» совхозтан		
Кыстык Кугда 1	377	92

ЫАННЬЫКСЫТТАР

ҮС АҤАР ТЫҢЫЫНЧАЛААХТАР		
Зрилин Эристиин аатынан совхозтан		
Ксенофонтова В. П.	507	129
Субуруусний аатынан совхозтан		
Егорова М. П.	823	202
«Мыҥдаҕаайы» совхозтан		
Собакин Е. Г.	645	169
«Мугудай» совхозтан		
Оконешников П. И.	768	197
ҮС ТЫҢЫЫНЧАЛААХТАР		
Зрилин Эристиин аатынан совхозтан		
Никитина М. В.	593	112
Никитина Е. Е.	374	79
Романова А. Д.	541	95
Карл Маркс аатынан совхозтан		
Царфенэй А. Н.	599	105
«Мугудай» совхозтан		
Барашкова А. К.	331	40
Терентина Т. Н.	577	104
Гоголева У. П.	339	50
Субуруусний аатынан совхозтан		
Павлова М. П.	481	84
«Чурапчы» совхозтан		
Никифорова А. А.	416	45
Афанасьева С. А.	373	35
ИККИ АҤАР ТЫҢЫЫНЧАЛААХТАР		
Зрилин Эристиин аатынан совхозтан		
Софронова А. В.	646	138
Осипова М. Е.	367	78
Филиппова Т. Г.	363	65
Андросова С. И.	354	101
Карл Маркс аатынан совхозтан		
Дьячковская Х. С.	432	102
Дьячковская А. П.	556	122
Авксентьев В. В.	456	60
Пустинова М. С.	432	79
Яковлев М. Х.	565	103
«Мугудай» совхозтан		
Толстоухова А. Н.	512	230
Толстоухова А. Р.	458	184
Местникова М. Н.	378	39
Сивцева Т. Д.	437	77
Субуруусний аатынан совхозтан		
Козлова А. С.	452	87
Дерогунова В. К.	419	86
Павлова Л. П.	262	41
Павлов П. Д.	332	79
«Мыҥдаҕаайы» совхозтан		
Диодоров В. П. I	523	117
Марков А. Н.	311	93
Босиков П. К.	449	126
«Чурапчы» совхозтан		
Филиппов Я. Д.	460	54

Быйыл үрдүк ыам маастардарын хамсаһыныгар 18 ферма коллективтара, 35 бастыҥ ыанньыксыттар ыытталлар.

Үрдүк ыам маастардара үгэс нурдук, аспыт сылга орөйуонна куоталаһыыны баһылаан-кэһүүгэн кэллилэр. Инки тыҥыынчалаах кирбиини 5 ферма коллектива ылла. Оттон Болтоготтон эдэр ыаҥынсыт Матрена Егорова бир ынахтан 3080-нуу кг ыата, эбэтэр 1983 сылааҕы кордоруутун 521 кг туолсарда. Ыччат суоһуу төлөбүтүүгэ, ордук интенсивнай уотууга, куоталаһааччылар ахсаннара эбиллэ.

Итиннин куоталаһан улаатыы, «ортокулар» үрдүк ыам, привес иһин кохтоохтук оскуһуулара орөйуон 1984 сылга Бүтүн Союзтааҕы социалистическай куоталаһыы ыытыллыаҕынан тахсыытыгар биилэр-кистэр тэҥүүнэн бүөлүө.

САРГЫ-САТАҔАЙ ОЛОРОЛЛОР

Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунааҕы отделениетын «Эрчим» комсомольскай-ыччат ферма коллектива бир үчүгэй үлэлээбиэнэ биллэрэ. Эдэрдэр аспыт сайын ынах ахсыттан 1100 кг үүтү ыырга орөйуонна ыытыры таһаарбыттара. Ол эрээри отделение салаатата коллективы дьыалаанан ойоохоторо: сүөһүгэ эбии аҥылык барт сэдэхтик бэриллибитэ. Эбэһээтэлистибэ толоруллубута эрээри, ол аҥардас сүөсүһүттэр дьулуурдаах үлэлэрин түмүгэ диэхтээхтэр. «Күөх мэччирэҥ комплексыгар» «Кыһыл Аҥаардас» совхоз сэн. «Күөх мэччирэҥ комплексыгар» дэһэллэр ыанньыксыттар.

Отделение салаатата биллэрии дьаҕаны дааргытык сыһыаннаһар. Уу баһыллыбатах, мас бүппүт аатыран эбии аҥылык эйбэхтик быстар. Кыһын аата кыһын, ол аайы «күөх мэччирэҥ» хайаан комолоһуой? Ол түмүгэр бастыҥ кордоруулаах коллектив сыл бастакы ыйын былаанын толорбото.

Биһиги бу фермаҕа олунньу 12 күнүгэр сылдьыбыппыт. Отчоторго 52 ынах төрөөбүт эбэ. Иньирэйдэр иккиэн кыра килиэккэлэр, долбоорук кэннигэр ыга симсэн тураллара. «Ынахтар сэтинньиттэн төрөөбүттэрэ да анаан короччуга бэриллэ иликтэр. Бүтүн-сарсын ыллар аатыраллар да, уһаатан иҥэллэр. Тоҥургэстээх комплексыгар ялдьыахтаахтар эрээри онтукабыт тоҥон турар үһү, онуоннан сатыыллар»,—диэллэр ыанньыксыттар. Ынаҕы төрөтөр боксалар суохтар. Термоклетканнар уоттара суох, этэргэ дылы, кождой ковустэра эрэ турар. Сиэмэлиир пуун күүгэнгүттэн тоҥоруллубут Быһата, одьулуунаар быйыл ынахтар төрөөхтээхтэрин умнубут курдуктар.

—Хотоммутугар ороруон олох ыытыллыбатах этэ, от киллэрэр түннүктэрбит, ааннарбыт хаптаныллыбыт эрэ туралларын, биллэрии хаалаан сылыйан хом ама буолла, кыһыны тыыныыта сүрдээх этэ,—диэр осеменатор М. Н. Туроотаева Кини эйэлээх бригаадатардан, тахсаары аспыт аммыт иччэҥэ алдьаммыт буолан баттата сыстыбыт.

Маннык эйэлээхтэрбэ суох сыһыан саргы-сатаҕай төрөөбүн таһаахтыа диэри салгыаҥ?

М. МИХАЙЛОВА.

хаһыат анаал. корр.

ЭРИЭ-ДЭХСИ ҮЛЭЛИЭХХЭ

Тохсунньу ыйга промышленнай предприятиелар, туттар уонна хааччыйар тэриллэрэ куоталаһыыларыгар

БАСТААТЫЛАР

Бастакы белохха:

Эт'үүт комбината (директор Макаров С. Д., партийнай тэриллэ секретара Евграфова С. Р., профком председателэ Филатов М. М.).

Типография (Масеев П. М., Чичигинаров С. Н., Попов С.А.).

«Сельхозхимия» хомбоһуон (Павлов М. Н., Коркин Е. П., Никитина Д. И.).

Иккис белохха:

Комсосеть (директор Сивцев А. А., партийнай тэриллэ секретара Герасимова М. А., профком председателэ Макаров В. Д.).

Олобу-дьаһаҕы хаччыйыы производственнай управленнета (Никифорова И. С., Пермякова Н. М., Куличкин А. В.).

ХААЛЛЫЛАР

Бастакы белохха:

Лесопункт (начальник Евграфов Г. Н., партийнай тэриллэ секретара Романов Д. А., профком председателэ Макаров Н. М.).

«Якутсовхозстрой» механизмнята (Батарин Д. Г., Гуляева А. Н., Филиппов Г. В.).

Иккис белохха:

Райпотребобщество (Монастырев И. И., Анемподистова Н. Е., Адамов А. Н.).

Дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба производственнай управленнета (Пинигин С. С., Нестеров Г. А., Сивцев Н. П.).

БАСТААН ИҺЭЛЛЭР

ҮҮТ ЫАМЫГАР

Бастаны колонкаҕа—сыл бастакы ыйыгар үүтү государствоҕа туттарыы былаана, иккиэскэ—ол туолуута (центнер)

Совхозтартан		
«Мыҥдаҕаайы»	470	783
Эрилик Эристиин	920	926
Отделениелэртэн		
Мугудай	332	403
Хаҕдар	230	318
Болугур	257	482
Фермалартан		
Сыл бастакы ыйыгар бир фуражнай ынахтан үүтү маҥын:		
«Чэчир» (Мугудай)		58
«Боспил» (Болтого)		57
Ыанньыксыттартан		
Артемьева Ф. Г. (Мугудай)		104
Васильев А. И. (Хайахсыт)		91
Савина А. В. (Соловьев)		98

ПРИВЕҢИ ЫЛЫЫГА

Бастакы колонкаҕа—кыстык туорт ыйыгар бороскуттан привеҥи ылыы графика, иккиэскэ—ол туолуута (кг)

Совхозтартан		
Карл Маркс	50	53,8
Отделениелартан		
Одьулуун	50	65,1
Хатылы	50	62,3
Хаҕдар	50	66,3
Бороон короччулартан		
Бир бороску кыстык туорт ыйыгар эбиллиитэ (кг)		
Николаева Г. Н. (Одьулуун)		66,6
Степанова И. П. (Хаҕдар)		68,8
Сергеева С. И. (Сылаҥ)		73
Толстоухова М. Е. (Мугуд.)		79,1
Петрова И. Д. (Мугуд.)		77,7
Никитина А. С. (Хатылы)		68
Иванова М. В. (Соловьев)		65,8
Интенсивнай уотууга		
Лавров Я. И. (Одьулуун)		102,1
Сивцев А. Г. (Чакыр)		114,3
Демьянов Н. Н. (Арылыах)		106,0

ХААЛЫЫЛААХТАР

ҮҮТ ЫАМЫГАР

Совхозтартан		
Субуруусний	326	400
«Чурапчы»	591	630
Отделениелартан		
Бахсы	205	332
Болтого	160	210
Хоптодо	182	230
Фермалартан		
«Искра» (Хатылы)		37
«Сардаана» (Болтого)		34
«Лаппа» (Хоптодо)		139
«Маарыкчаан» I (Чакыр)		47
«Маарыкчаан» (Соловьев)		53

КЭҢЭТИИ, САЙЫННАРЫЫ СУОЛУНАН

КОММЕНТАТОР КОЛОНКАЛАРА

Греческай республика Премьер-Министра А. Папандреу Советскай правительство маҥаарыгынан СССР-гар официальнайдык ыалдьытынан ыалдьыта Советскай Сойуз уонна Греция икки аймахтарыгар дойдулар икки өрүөстөрүн өрүөстөрүн хитэриэстэриттэр уонна историческай үгэстэрэ эмиэ түбэйэр дорообуу сыдьаанньалыылар итинник бөҕөргө улаатыан сайдыыларыгар хаачыстыбалар. Маастар, дорообуу быһыытынан СССР КҮ Политбюротун чилиэнэ, СССР Министрдэрин Советтэрин Бэрэсидэтэлэ Н. А. Тихонов уонна А. Папандреу икки аймахтарыгар көмөлөстөлөр, ыытыллыыстар, советскай-греческай сыдьаанньалыылар баҕалыгын туруулларын уонна сылгыы сайдар кэскилэрин туһунан, эмиэ үөскэ эмиэ дойдулары бааһынаны сорох хирэх туруу проблемаларыгар сабаалары бөлүөхтүн буолла.

Иккиэйэн диэн сайдар советскай-греческай сыдьаанньалыылар государстволар икки өрүөстөрүн политическай тутуллаах государстволар биирэ өлөрүүлэрин принциптэригэр өлөөрүллэ биирэ уларыйыллыбыт итэҕэйэлэх хаалбыттарыттан бөҕөргөтүллүү буолан, итиэннэ эйэни уонна мөккүөттэргэ бүүрэ эйэни уонна мөккүөттэргэ бүүрэ сүүс буолуутун бөҕөргөтүү дьыалатыгар кылаатынан буолуу чинчийиини баалыталыы. Экономическай, промышленнай уонна научнай-техническай биирэ уларыйыы сайдыылары үөрүн кэмнээх программалар, итиэннэ собуоттааччылар ситиһиилэстэрэ олохтоох киллэрилиллэллэр. Бэрэ кэмнэйдэх уонна үөрүн кэмнэх бырайыактары олохтоох киллэрэргэ тардыстыы улаатар. Ситиһиилэбит собуоттааччыгар өлөөрүллэ, Грециядаа советскай аймах гаһыы тиэрдэр газопроводу тутуута биирэ уларыйыы туһунан хаҥатэтиэхтэр сөргүтүллүллэллэр.

Ыалдьытынан ыалдьыы «ыытар» иэдэн баттаммыт СССР уонна Греция икки ардыларыгар конструктивнайдар тустарынан боростуоруй ньаһуун суолталаах. Итиэннэ ситиһиилэстэхтэр дьиэ дойдуга кэтэх сүүс буолуутун бөҕөргөтүү туһугар иккиэйэн дойдулар биирэ уларыйыылар